

AZ IVÓVÍZ HONFOGLALÁSA

A HAZAI KÖZMŰVES ÍVÓVÍZELLÁTÁS FEJLŐDÉSÉNEK MONOGRÁFIÁJA

TARTALOMJEGYZÉK

I. VÍZELLÁTÁS KEZDETEI MAGYARORSZÁGON (FEJÉR LÁSZLÓ)

1. RÓMAI VÍZVEZETÉKEK EMLÉKEI

2. VÍZVEZETÉKEK ÉS KUTAK A KÖZÉPKORI MAGYARORSZÁGON

3. MŰSZAKI MEGOLDÁSOK A KÖZÉPKORBAN

3.1. A gravitációt kihasználó vízvezetésekről és a vizet hordókról

3.2. A szivattyús vízművekről

3.3. A közlekedőedények elvét alkalmazó vízmű a középkori Budán

4. A KÖZÉPKORI KÖZKUTAKRÓL A VEZETÉKES VÍZMŰVEKIG. FEJEZETEK A MAGYARORSZÁGI VÍZELLÁTÁS 18–19. SZÁZADI TÖRTÉNETÉBŐL.

4.1. Az ideális város Comeniusnál

4.2. Adalékok Székesfehérvár vízműveinek történetéhez

4.3. Pécs történeti vízművei

4.4. Egy jeles vízépítő mérnök

4.5. Vízkutatás "ráérzéssel"

4.6. Zsigmondy Vilmos és az alföldi artézi kutak

4.7. A vízellátás tudományos oktatásának kezdetei Magyarországon (dr.

Öllős Géza, dr. Juhász József)

4.8. Buda és Pest vízellátásának előzményei

4.9. Az ivóvízellátásra vonatkozó jogi szabályozás története 1885-ig (dr.

Filotás Ildikó)

4.10. A közmű-olló kialakulásáról

II. VÍZELLÁTÁS A 19. SZÁZAD KÖZEPÉTŐL A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚIG (Bulkai Pál)

1. A VÍZJOGRÓL SZÓLÓ 1885. ÉVI XXIII. TÖRVÉNY (DR. FILOTÁS ILDIKÓ)

1.1. A települési ivóvízellátás hatósági szervezete és annak törvényi

háttere (dr. Dóka Klára)

1.1.1. A kultúrmérnöki hivatal feladatai

1.1.2. A törvényhatóságok szerepe

1.1.3. A közegészségügyi mérnöki szolgálat

1.1.4. A vízjogi törvény vízellátással kapcsolatos fejlesztése az első világháborúig (*dr. Filotás Ildikó*)

1.1.5. Minisztériumok és a vízellátás ügye 1917–1931 között:

Belügyminisztérium – Földművelésügyi Minisztérium – Népjóléti és Munkaügyi Minisztérium

1.1.5.1. Az Országos Közegészségügyi Intézet tevékenysége az első évtizedekben (*dr. Schiefner Kálmán*)

1.1.6. Minisztériumok és a vízellátás ügye 1935–1948 között:

Belügyminisztérium – Földművelésügyi Minisztérium – Iparügyi Minisztérium

1.2. Közműves vízellátás

1.2.1. A főváros közműves vízellátása

1.3. Az első világháború előtt épült vízművek

1.3.1. Győr közműves vízellátása

1.3.2. Sopron közműves vízellátása

1.3.3. Pécs közműves vízellátása

1.3.4. Veszprém közműves vízellátása

1.3.5. Pápa közműves vízellátása

1.3.6. Szombathely közműves vízellátása

1.3.7. Szeged közműves vízellátása

1.3.8. Komárom közműves vízellátása

1.3.9. Kaposvár közműves vízellátása

1.3.10. Sátoraljaújhely közműves vízellátása

1.3.11. Tokaj közműves vízellátása

1.3.12. Szolnok közműves vízellátása

1.3.13. Karcag közműves vízellátása

1.3.14. Székesfehérvár közműves vízellátása

1.3.15. Debrecen közműves vízellátása

- 1.3.16. Miskolc közműves vízellátása
- 1.3.17. Tatabánya elődközségeinek vezetékes vízellátása
- 1.3.18. Budapest körüli települések (későbbi peremkerületek) közműves ivóvízellátása

1.4. A két világháború között épült vízművek

- 1.4.1. Nagykanizsa közműves vízellátása
- 1.4.2. Ózd közműves vízellátása
- 1.4.3. Szigetvár közműves vízellátása
- 1.4.4. Túrkeve közműves vízellátása
- 1.4.5. Salgótarján közműves vízellátása
- 1.4.6. Eger közműves vízellátása
- 1.4.7. Gyöngyös közműves vízellátása
- 1.4.8. Esztergom közműves vízellátása
- 1.4.9. Szekszárd közműves vízellátása
- 1.4.10. Vác közműves vízellátása
- 1.4.11. Törökszentmiklós közműves vízellátása
- 1.4.12. Dorog vezetékes vízellátása
- 1.4.13. Balaton környéki települések vízművei

1.5. Községi vízművek

2. ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉS AZ 1945. ÉV ELŐTTI KÖZMŰVES VÍZELLÁTÁSRÓL

3. A VÍZMŰVEK MŰKÖDTETÉSE A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ VÉGÉIG

3.1. A vízművek igazgatása (dr. Dóka Klára)

3.2. A vízművek üzemeltetése

4. VÍZELLÁTÁS MÉLYFÚRÁSÚ KUTAKBÓL

5. ARTÉZI-KÚT TÁRSASÁGOK, KÖRZETI VÍZVEZETÉKEK

6. ÁSOTT KUTAK

III. VÍZELLÁTÁS FEJLŐDÉSE A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚT

KÖVETŐEN (Bulkai Pál)

1. A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚBAN ELSZENVEDETT KÁROK; AZ ÚJJÁÉPÍTÉS

2. A VILÁGHÁBORÚ UTÁNI ÉVEK

2.1. A vízellátás állami irányításának átszervezése a szocializmus első időszakában, 1948–1957 között (dr. Dóka Klára, dr. Filotás Ildikó, Bulkai Pál)

2.2. Vízművek építése és fejlesztése az 1940-es évek második felében

2.2.1. Kecskemét közműves vízellátása

2.2.2. További vízmű építések

3. A VÍZELLÁTÁS HELYZETE ÉS FEJLŐDÉSE A SZOCIALISTA KORSZAK KEZDETÉTŐL

3.1. A fejlesztések iránya

3.2 Állami tervező irodák létrehozása, az OKI szerepe az ivóvíz minőségi feltételeinek alakulásában, valamint a vízellátás a felsőszintű műszaki oktatásban

3.2.1. A MÉLYÉPTERV megalakulása és feladatai (*Péter Gábor*)

3.2.2. VIZITERV az ivóvízellátás fejlesztéséért (*Környei László*)

3.2.3. A Földmérő és Talajvizsgáló Vállalat (FTV) tevékenysége a vezetékes vízellátás terén (*Karácsonyi Sándor*)

3.2.4. Az Országos Közegészségügyi Intézet és a vízminőségi követelmények fejlődése (*dr. Schiefner Kálmán*)

3.2.5. A vízellátás felsőszintű oktatása Magyarországon a szocialista korszaktól napjainkig (*dr. Öllős Géza, dr. Juhász József*)

3.3. Szocialista városok, lakótelepek ellátása

3.3.1. Dunaújváros vízellátása

3.3.2. Komló vízellátása

3.3.3. Kazincbarcika vízellátása

3.3.4. Oroszlány vízellátása

3.3.5. További bányász és ipari települések vízellátása

3.4. Új vízművek építése

3.4.1. Mosonmagyaróvár

3.4.2. Cegléd

3.4.3. Jászberény

3.4.4. Kiskunhalas

3.4.5. Kiskörös

3.4.6. Kiskunfélegyháza

3.4.7. Mezőtúr

3.4.8. Hatvan

3.4.9. Balassagyarmat

3.4.10. Szerencs

3.4.11. Szécsény

3.4.12. Vízművek Észak-Dunántúlon

- 3.4.13. Bonyhád
- 3.4.14. Dombóvár
- 3.4.15. Zalaegerszeg

4. A VÍZELLÁTÁS ERŐTELJES FEJLŐDÉSÉNEK IDŐSZAKA (1960-1995 KÖZÖTT)

4.1. A vízügyről szóló 1964. évi IV. törvény a vízellátási feladatok

szemszögéből, s a hatályba lépését követő időszak jogfejlődésének jellemzése, egészen 1995-ig (dr. Filotás Ildikó)

4.2. A műszaki fejlődésről és az új problémákról

4.3. A Fővárosi Vízművek és a vidéki városok vízellátásának fejlesztése a növekvő vízigények fedezésére

4.3.1. Északmagyarország

Miskolc, Ózd, Kazincbarcika, Edelény, Putnok, Sajószentpéter, Sátoraljaújhely, Tokaj, Szerencs, Tiszaújváros, Tiszavasvári, Mezőkövesd, Eger, Gyöngyös, Hatvan, Heves, Füzesabony, Salgótarján, Pásztó, Bátonyterenye, Szécsény, Balassagyarmat.

4.3.2. Keletmagyarország

Debrecen, Hajdú megyei városok: Hajdúszoboszló, Hajdúböszörmény, Nádudvar, Polgár, Hajdúdorog, Berettyóújfalu, Hajdúhadháza, Hajdúnánás, Püspökladány, Hajdúsámson, Balmazújváros, Kaba; Nyíregyháza, Vásárosnamény, Nyírbátor, Nagykálló, Fehérgyarmat, Mátészalka, Kisvárda, Karcag, Kisújszállás, Tiszafüred, Túrkeve, Mezőtúr.

4.3.3. Az ország középső régiója:

Vác, Szentendre, Gödöllő, Dunakeszi, Cegléd, Jászberény, Nagykőrös, Szolnok, Törökszentmiklós, Kunszentmárton, Kecskemét, Tiszakécske, Szigetszentmiklós, Tököl, Dunaharaszti, Ráckeve, Dabas, Monor, Nagykáta, Abony, Aszód, Érd, Százhalombatta, Dunaújváros, Dunaföldvár, Solt.

4.3.4. Az Alföld déli régiója:

Szeged, Hódmezővásárhely, Makó, Szentes, Csongrád, Kiskunfélegyháza, Kiskőrös, Soltvadkert, Kiskunhalas, Kalocsa, Baja, Bácsalmás.

4.3.5. Délkelet Magyarország

Gyula, Battonya, Mezőhegyes, Tótkomlós, Békéscsaba, Békés, Sarkad, Mezőberény, Vésztő, Gyomendrőd, Dévaványa, Orosháza, Szarvas, Szeghalom, Füzesgyarmat.

4.3.6. Északdunántúl

Győr, Sopron, Mosonmagyaróvár, Szombathely, Kőszeg, Celldömölk, Körmend, Csepreg, Vasvár, Szentgotthárd, Sárvár, Bük, Csorna, Kapuvár, Fertőd, Veszprém, Pápa, Várpalota, Ajka, Keszthely, Hévíz, Tapolca, Sümeg,

Zalaszentgrót, Balatonfüred, Tatabánya, Tata, Oroszlány, Esztergom, Dorog, Duna parti települések, Komárom, Mór, Bodajk, Székesfehérvár.

4.3.7. Déldunántúl

Pécs, Komló, Kaposvár, Szekszárd, Paks, Bonyhád, Dombóvár, Siófok, Marcali, Nagyatád, Csurgó, Barcs, Nagykanizsa, Zalaegerszeg, Lenti, Mohács.

5. FALVAK VÍZELLÁTÁSA

5.1. A víziközmű társulatok szerepe a falusi vízellátás fejlesztésében (dr. Koltay József)

5.2. Az Országos Takarékpénztár, mint a társulati közműépítkezések hitelfinanszírozó szervezete (dr. Koltay József)

6. A REGIONÁLIS VÍZELLÁTÓ RENDSZEREK KIALAKÍTÁSA

6.1. Északmagyarországi Regionális Vízmű

- 6.1.1. Borsodi Regionális Vízellátó Rendszer
- 6.1.2. Mátrai Regionális Vízellátó Rendszer
- 6.1.3. Északnógrádi Regionális Vízellátó Rendszer
- 6.1.4. Középnógrád-Mátravidéki Regionális Vízellátó Rendszer

6.2. Dunántúli Regionális Vízmű

- 6.2.1. Balatoni Regionális Rendszer
 - 6.2.1.1. Nyugat-balatoni Regionális Rendszer
 - 6.2.1.2. Délkelet-balatoni Regionális Rendszer
 - 6.2.1.3. Északkelet-balatoni Regionális Rendszer
- 6.2.2. Nyirád-Ajka Regionális Rendszer
- 6.2.3. Sümegi Regionális Rendszer
- 6.2.4. Pécs-Mohácsi Regionális Vízellátó Rendszer
- 6.2.5. Velencetavi Regionális Vízellátó Rendszer
- 6.2.6. Ercsi-Dunaújváros Regionális Vízellátó Rendszer
- 6.2.7. Rákhegyi Regionális Vízellátó Rendszer

6.3. Duna menti Regionális Vízmű

- 6.3.1. Duna Jobb-parti Regionális Rendszer
- 6.3.2. Duna Bal-parti Regionális Rendszer
- 6.3.3. Ipoly menti Regionális Rendszer

6.4. Északdunántúli Regionális Vízmű

- 6.4.1. Tatabányai Regionális Rendszer
- 6.4.2. Bicskei Regionális Rendszer
- 6.4.3. Dorogi Regionális Rendszer

6.5. Tisza menti Regionális Vízmű és Vízgazdálkodási Vállalat

6.6. Városi vízművekhez kapcsolódó és kistérségi rendszerek

7. FEJLESZTÉSEK AZ 1990-ES ÉVEKBEN A BIZTONSÁGOS ELLÁTÁS ÉS A VÍZMINŐSÉG JAVÍTÁS ÉRDEKÉBEN (BULKAI PÁL, DR. FILOTÁS ILDIKÓ)

8. VÍZMŰVEK ÜZEMELTETÉSE 1970 UTÁN (PERECSEI FERENC)

9. A VÍZGAZDÁLKODÁSRÓL SZÓLÓ 1995. ÉVI LVII. TÖRVÉNY (DR. FILOTÁS ILDIKÓ)

10. 1996-TÓL TERJEDŐ IDŐSZAK JOGI FEJLŐDÉSÉNEK BEMUTATÁSA (DR. FILOTÁS ILDIKÓ)

11. A VÍZMŰ ÜZEMELTETŐK ÉRDEKKÉPVISELETE

FÜGGELÉK:

- Mellékletek
- Forrásmunkák jegyzéke